

ולרבנן, מדהתם "אל פני" לאו דוקא, הכי נמי "אל נכח" לאו דוקא, לכן אם עשה ההזאות שלא מכוונות כשרות.

מתקיף לה רב יוסף לרבי יהודה: מר"אל" דוקא, "על" נמי דוקא! כלומר, "והזה על פני הכפרת של יום הכפורים" [ויקרא טז, יד] האם גם הוא דוקא? אלא, אם כן ש"על" הוא דוקא, יקשה דמקדש שני, דלא הוה ארון וכפרות שיאשיהו המלך גנז את הארון הכי נמי דלא עביר הזאות?! והרי למדנו שמזה?

ומתרצינן: אמר רבה בר עולא: אמר קרא "וכפר את מקדש הקודש" ודורשים: שמזה

על מקום המקודש לקדש דהיינו על מקום הארון, אפילו אין שם ארון.

ועוד מתרצינן: רבא אמר: הא והא רבנן! דיש לתרץ את שתי הברייתות לענין הזאות שלא מכוונות כנגד הפתח, לפי רבנן הא כז-א שכתוב כשרות — דקאי שעמד הכהן עם אחוריו למזרח ופניו למערב⁽¹⁷¹⁾, ואדי והזה, שכך מצותו⁽¹⁷²⁾. הא שכתוב פסולות דקאי שעמד הכהן עם צד אחד לצפון וצדו האחר לדרום, ואדי שלא כמצותו.

אמר מר: ושבע הזאות שבפנים כגון יוה"כ, פר כהן משיח, פר העלם דבר, ושעירי ע"ז

כן, והגרי"ז עמד שם בזה, שלפי גירסאות אלו לא הביא הרמב"ם שם כלל הדין, שלכתחילה צריך שיהיה מכוון נגד פתח ההיכל, ולכן ביאר בדעת הרמב"ם, שכל הדין שצריך לכתחילה להזות כנגד הפתח, אין זה בעצם משום דין "פתח", שהרי בפסוק לא נאמר כלל "פתח", אלא שמאחר ונאמרו שתי הלכות בהזאה, א' שיהיה מכוון כנגד ההיכל, ב' שיהיה רואה בשעת הזאה את ההיכל, ואם כן בהכרח צריך להיות כנגד הפתח, שהרי כשאנו כנגדו, אפילו יהיה כנגד כותל ההיכל, לא יוכל לראות משם חללו של היכל, שהוא עצמו של היכל, ואין די במה שרואה את כותל ההיכל, ולכן בהלכות פרה אדומה לא הזכיר הרמב"ם תנאי זה שיהיה נגד הפתח.

172. לפי פשוטם של דברים, בהזאות של חטאות הפנימיות יהיה כשר גם כשעמד צפון ודרום, שהרי באותה ברייתא שזכר דין הזאות שבפרה שפסולה, נאמר בסיפא שבהזאות שבפנים כשר אפילו שלא מכוונות, והרי לפי רבא מדובר בה לענין צפון ודרום, וכך כתב באמת הליקוטי הלכות, אולם החזו"א [מב טז

לומר, שמה שנזכר בברייתא של רבי יהודה, שהזאות שבפנים שהיו שלא מכוונות, שהם כשירות, אין זה מדברי רבי יהודה, שהרי לר"י כמו שדורשים "אל נוכח" שהוא דוקא, כמו כן דורשים "על פני הכפרות" [שנאמר לענין הזאת פר ושעיר של יוה"כ פ] שהוא דוקא, וכמו שבאמת מבואר בהמשך הסוגיא, ואם כן כאשר ההזאות לא היו מכוונות יהיה פסול, ועל כרחך שאין הכל ברייתא אחת שנאמרה יחד, אלא השונה שמען כל אחת בפני עצמה וסידרן אח"כ יחד, עכ"ד, אולם מדברי רש"י [ד"ה שלא מכוונות] שכתב "שלא נאמר בהן אל נוכח", לכאורה לא משמע כן. ועיין בזה עוד לקמן בהמשך הסוגיא.

171. רש"י מפרש שאפילו שלא היה כנגד פתח ההיכל כשר, וביאר הגרי"ז [רי"ז הלוי פרה ד ה] בשיטתו, שלכתחילה צריך שיהיה מזה כנגד פתח ההיכל, אולם בדיעבד כשר גם כשלא כיוון נגד הפתח, אבל אם לא היזה כנגד ההיכל עצמו פסול, וכן ביאר החזו"א בדעת הרמב"ם שם, אולם לפי גירסאות אחרות בלשון הרמב"ם למדנו מדבריו שאין מעכב שיהיה נגד ההיכל גם

ושבמצורע [בשער נקנור] שעשאן **שלא לשמן** — פסולות. **שלא מכוונות** — כשרות!

ומקשינן: **והתניא**: בין **שלא לשמן** בין **שלא מכוונות** — כשרות?!

ומתריצין: **אמר רב יוסף**: לא קשיא. **הא** שכתוב **שלא לשמן** פסולות — **רבי אליעזר**. **והא** שכתוב שכשרות — **רבנן**.

ומפרשינן: **רבי אליעזר דמקיש אשם לחטאת** משום שכתוב "כחטאת כאשם", ולומד שאשם מצורע **שלא לשמה** פסול, **מקיש נמי לוג לאשם** כמו שכתוב "כבש אחד אשם לתנופה", ובסוף הפסוק: "ולוג אחד שמן", וחוזר ולומד שהזאות לוג שמן של מצורע **שלא לשמן** — פסול.

רבנן לא מקשי, ואף על פי שרבנן מודים שאשם **שלא לשמו** פסול, הם לא מקישים לוג שמן של מצורע לאשם. [ועי' שיטה מקובצת שכתב, רבנן אינם מקישים אשם לחטאת, ואפילו אשם מצורע **שלא לשמו** כשר, וכל שכן הזאת ולוגו **שלא לשמו** כשר].

ומקשינן: **ולרבי אליעזר** — **וכי דבר הלמד בהיקש** אשם הלמד בהיקש מחטאת — לפסול **שלא לשמה** חוזר ומלמד בהיקש על לוג שמן מצורע, לפסול הזאה **שלא**

לשמה! ? והרי יש לנו כלל, שאין למדים למד מן הלמד בקדשים?

ומתריצין: **אלא**, **אמר רבא**: **הא** **והא** יש לתרץ שתי הברייתות לפי **רבנן**: **כאן** שכתוב שהזאותיו **שלא לשמן** כשרות, היינו להכשיר את שירי לוג השמן באכילה, ששירי לוג מצורע נאכלין, **וכאן** שכתוב שהזאותיו **שלא לשמן** פסולות, **לרצות** שאינן עולות לו לשם חובה, ולהתיר מצורע לבא בקהל [בעמוד הקודם וביומא פירש"י להתירו לאכול בקדשים], והרי הם פסולות!

מתניתין:

א. **שבעה קני המנורה**, **מעכבין זה את זה**. שאם חסר אחד מהם אין המנורה ראויה למצותה. שנאמר בפרשת המנורה "וששה קנים יוצאין מצידיה", כלומר שיעשה את גוף המנורה עצמה שבאמצע, ועוד ששה קנים היוצאים ממנה.

שבעה נרותיה שבעה נרות שניתנו בראש כל קנה וקנה, והיו כעין בזיכים, ובהם נתנו את השמן והפתילות **מעכבין זה את זה**! ואם חסר נר אחד משבעת הנרות, המנורה פסולה⁽¹⁾.

היה מקשה אחת עם המנורה או שהיה נר של פרקים, המתפרק מן המנורה. ולדעת הסובר שהיה מקשה אחת, מוכן היטב הדין ששבעת הנרות מעכבין זה את זה. שמאחר והם מחוברים לקנים דינם כקנים [וכ"כ המנ"ח מצוה צ"ח לענין נרות בשאר מיני מתכות שמעכבין זה את זה, וכן לענין נרות מגרוטאות שפסולים מטעם זה]. אבל לסובר שהנרות היו של פרקים קשה

כתב לתמוה על זה מצד הסברא, ולכן רצה לומר שהברייתא נשנית לצדדין, כלומר, שברישא אמר התנא שאפילו בפרה ישנם אופנים שהזאות **שלא מכוונות** יהיו פסולות, וזה בצפון ודרום, ובסיפא אמר שאפילו בפנים ישנם אופנים שיהיו כשירות, וזה במזרח ומערב.

1. להלן פ"ח ב' נחלקו תנאים ואמוראים אם הנר

ב. שתי פרשיות שבמזוזה פרשת "שמע", ופרשת "והיה אם שמוע", שבשתייהם נאמר "וכתבתם על מזוזות ביתך" מעכבות זו את זו! אם חיסר פרשה אחת המזוזה פסולה.

ואפילו כתב אחד כתיבת אות אחת שאינה כהלכתה מעכב, ופוסל את המזוזה. שנאמר "וכתבתם על מזוזות" ודרשו חז"ל "וכתבתם" כתיבה תמה ושלמה⁽²⁾.

ג. ארבע פרשיות שבתפילין פרשת "שמע", פרשת "והיה אם שמוע", פרשת "קדש לי כל בכור", ופרשת "והיה כי יביאך", שבכולן נאמר "לטוטפות בין עיניך", או "לזכרון בין עיניך" מעכבין זו את זו! שאם חיסר פרשה אחת מהן, התפילין פסולות.

ואפילו כתב אחד אות אחת שנכתבה שלא כהלכתה מעכב, ופוסל את התפילין. שנאמר "והיו לטוטפות", שהוא לשון הויה לעכובא.

ד. ארבע ציציות על ארבע כנפות הבגד, מעכבות זו את זו! שאם חיסר אחת מהן לא יצא ידי חובת ציצית. שארבעתן מצוה אחת, היא, ואם חיסר אחת מהן לא קיים את

המצוה.

רבי ישמעאל אומר: אינן מעכבות זו את זו, כי ארבעתן ארבע מצוות נפרדות הן. כך שגם אם חיסר ציצית באחת מכנפות הבגד מכל מקום הרי הוא מקיים את המצוה בשלשת הכנפות האחרות אף על פי שחיסר את המצוה בכנף הרביעי.

גמרא:

והוינן בה: מאי טעמא מעכבין קני המנורה זה את זה?

ומשנינן: הויה כתיב בהו, בקנים, שנאמר בפרשת המנורה "כפתוריהם וקנותם ממנה יהיו", ולשון הויה הוא לשון עכוב.

תנו רבנן: מנורה היתה באה מן העשת, [חתיכה אחת, ולא מורכבת מכמה חלקים]⁽³⁾, והיה מכה עליה בקורנס עד שיצאו ממנה כל כליה. והיתה עשויה מן הזהב, כמו שנאמר "מנורת זהב טהור".

עשאה מן הגרוטאות, מזהב שבור, דהיינו

תורה לכתוב כמה פרשיות שלא יצא בחלקן, וביאר בספר גדולי הקדש [על הדעת קדושים סימן רע"ד סקי"ג] שודאי גם לולא הפסוק היינו יודעים שצריך את כל הפרשות לעכובא. אלא שהיינו אומרים שאם אין באפשרותו להניח את כל הפרשות לכל הפחות יניח פרשה אחת ויקיים חלק מן המצוה, ומהפסוק למדים שאם אין את כל הפרשות אין כאן שום קיום מצוה כלל [וראה בשפ"א כאן].

3. שיטת רש"י שעשת הוא חתיכה שלמה,

מנין שהנרות מעכבין, שהרי המילה "יהיו" שממנה לומדים שהקנים מעכבים, נאמרה בתורה לפני "נרותיה". ותיריך הח"ח בליקוטי הלכות כיון שהקנים נעשו לצורך עמידת הנרות עליהם והם מעכבים, הוא הדין שהנרות עצמם מעכבים. וכ"כ האוה"ח פ' תרומה. ובקריית ספר תירץ, שהמקור הוא ממה שנאמר בפסוק שתי פעמים "נרותיה".

2. כן פירש רש"י. וצריך ביאור למה הוצרך רש"י ללימוד לזה, הרי פשיטא שאם אמרה

מכמה חתיכות זהב פסולה!

אבל אם עשאה משאר מיני מתכות כשרה:

והוינן בה: מאי שנא מן הגרוטאות שהמנורה פסולה, משום דכתיב "מקשה תיעשה המנורה", ומקשה משמע חתיכה אחת⁽⁴⁾, ונאמר גם כן באותה פרשה הויה "וכפתוריה ופרחיה ממנה יהיו" שמשמע לשון עיכוב, ואם כן שאר מיני מתכות גם כן יפסלו, שהרי נאמר נמי שתעשה המנורה זהב, וגם עליו נאמר לשון הויה שהוא לעיכובא?!

ומשנינן: אמר קרא "זהב טהור מקשה תיעשה המנורה", ומשמע תיעשה, מכל מקום! ומזהו אנו לומדים: לרבות שאר מיני מתכות!

ופרכינן: ואימא שמא נאמר שהמילה "תיעשה" באה לרבות גרוטאות, שגם אם לא נעשתה ממקשה הרי היא כשירה?!

ומשנינן: לא פלקא דעתך לרבות גרוטאות ולמעט שאר מיני מתכות, דא"מקשה" כתיבה הויה! שהמילה "יהיו", שמשמעותה

לשון הויה ועכוב, סמוכה בפסוק ל"מקשה" יותר מאשר ל"זהב"! [שנאמר "זהב טהור מקשה תיעשה המנורה וכו' ממנה יהיו". ולכן מסתבר שהעכוב נדרש על מקשה ולא על זהב].

ופרכינן: והלא כל הריבוי לשאר מתכות לומדים אנו ממה שנאמר "תיעשה" מכל מקום, והרי "תיעשה" נמי א"מקשה" כתיב שנאמר "מנורת זהב טהור מקשה תיעשה המנורה", ואם כן מסתבר ש"תיעשה" בא לרבות גרוטאות ולא שאר מתכות?!

ומשנינן: ממה שכתבה התורה פעמיים "מקשה—מקשה" בפרשת תרומה. א. "מקשה תיעשה המנורה" ב. "כלה מקשה אחת" לומדים אנו ש"מקשה" הוא לעכב. ואין לרבות גרוטאות מהמילה "תיעשה".

ופרכינן: "זהב—זהב" נמי כתוב פעמיים: א. "ועשית מנורת זהב טהור" ב. "מקשה אחת זהב טהור", ואם כן נלמד מזה שזהב לעכב במנורה כמו שמקשה מעכב?!

ומשנינן: האי מאי? אינך יכול לרבות גרוטאות ולמעט שאר מתכות. כי אי אמרת

מגרוטאות.

4. מבואר ברש"י ש"מקשה" משמעותו חתיכה אחת, עוד כתב רש"י, שמקשה משמעותו דבר המוכה ונהלם. ויש להסתפק אם כוונתו שמקשה משמעותו מוכה ונהלם, וממילא למדים מכאן שצריך חתיכה אחת שעל ידי הכאה והלמות פטישים תתפשט לצורת מנורה, או שמא כוונת רש"י שישנם שתי משמעויות למקשה, חתיכה אחת ומוכה ונהלם. [דבר אברהם שם].

בדעת הרמב"ם נקט הדבר אברהם שאכן

היפך גרוטאות שהן חתיכות זהב. אבל ברמב"ם פ"ג ה"ד מבית הבחירה משמע שעשת פירושו שלא תהא המנורה חלולה אלא זהב מלא. והנה לשיטת רש"י בשאר מיני מתכות שאין צורך שיהו מקשה אפשר לעשותם מגרוטאות, אבל ברמב"ם משמע שגם בשאר מיני מתכות עשאה גרוטאות פסולה [כ"כ הק"א והח"ח בליקוטי הלכות בסוגיתנו, ובמרכה"מ על הרמב"ם שם, ובמלבי"ם פרשת תרומה ובדבר אברהם ח"ג סימן א' ולא כמל"מ]. והיינו שמה שבשאר מיני מתכות כשר הוא רק בחלולה ולא בעשויה

דלהלן מבוארים רק שלשה פסוקים שמוזכרת בהם המילה זהב].

דתניא: כתוב בפרשת תרומה, "כבר זהב טהור יעשה אותה את כל הכלים האלה!"

ודורשים את הפסוק: אם באה המנורה זהב הרי היא באה כבר! דהיינו, אם עושים את המנורה מזהב צריכה היא להיות עשויה מככר זהב⁽⁵⁾.

אבל כאשר אינה באה זהב אלא משאר מתכות, אינה באה כבר, אלא ניתן לפחות או להוסיף.

[על פי השיטה מקובצת] עוד כתיב בפרשת תרומה, "כפתוריהם וקנותם ממנה יהיו כלה מקשה אחת זהב טהור".

ודורשים את הפסוק: אם באה המנורה מזהב, צריך שיהיו בה גביעים כפתורים ופרחים, אבל כאשר אינה באה זהב אלא משאר מתכות אין צריך שיהיו בה גביעים

בשלמא מן הגרוטאות פסולה, משום שמקשה-מקשה שנאמר בפרשת תרומה, בא לעכב, ומשאר מיני מתכות כשרה, היינו משום כך הוצרכה התורה לכתוב זהב זהב בפרשת תרומה, ו"מקשה ומקשה" בפרשת בהעלותך לדרשא לדרשות המבוארות לקמן. ומדרשות אלו נשמע שמנורה כשרה משאר מיני מתכות. אלא אי אמרת מן הגרוטאות כשרה, ומשאר מיני מתכות פסולה, זהב זהב שנאמר בפרשת תרומה, ומקשה ומקשה הנאמר בפרשת בהעלותך מאי דרשת ביה?

מבאר הגמרא: מאי דרשא איזו היא הדרשא שממנה מוכח שמנורה משאר מתכות כשרה?

חמש פעמים מוזכרת המילה "זהב" בפרשת המנורה. ארבע פעמים בפרשת תרומה ופעם אחת בפרשת בהעלותך.

וארבע פעמים מוזכרת המילה "מקשה" בפרשת המנורה. פעמיים בפרשת תרומה, ופעמיים בפרשת בהעלותך [ובברייתא

שצריך כבר לכל הפחות, שלא יפחות מככר אבל אם מוסיף אין בכך כלום. נורק לכתחילה השתדלו לעשות כמנורה של משה שהיתה מככר מצומצם].

בבכורות י"ז ב' מקשה הגמרא למ"ד אי אפשר לצמצם איך צמצמו מידת הכלים, ומתרת שכוונת התורה לעשות כפי שכח בני"א יכול לצמצם, אבל אין צריך לצמצם במכוון ממש. וכך צ"ל לענין המנורה לדעת רש"י הנ"ל.

כתב הח"ח בלקוטי הלכות שאם לא צמצם מדת הככר אינו פוסל בדיעבד שלא מצינו ששנה עליו הכתוב לעכב.

ישנם שתי משמעויות למקשה, ומשמעות מוכח ונהלם למדים שלא תהא חלולה אלא זהב קשה ומוצק בלא נקבים פנימיים. ומשמעות חתיכה אחת למדים שלא תהא גרוטאות, וסובר הרמב"ם שדין זה השני לא התמעט בשאר מיני מתכות. [בטעם הדבר שלא למעט גם חלולה בשאר מיני מתכות עיין בליקוטי הלכות ובדבר אברהם].

5. מדברי רש"י בסוגיותנו [ד"ה באה] משמע שבוזה צריך כבר מצומצם לא פחות ולא יותר. וכ"כ בפי' החומש [שמות כה לט] וכ"כ המל"מ [פ"ג הלכה ד' ה' מבית הבחירה]. אבל המנ"ח מצוה צ"ח דן שלולא דברי רש"י יתכן לפרש

כפתורים ופרחים: (6)

[וישנם עוד שני פסוקים בפרשת תרומה שכתוב בהם זהב, "ועשית מנורת זהב טהור" שממנו דורשים לקמן לכלל ופרט וכלל. "ומלקחיה ומחתותיה זהב טהור" שממנו לומדים שגם כלי המנורה נעשו מזהב טהור].

[ומהפסוקים בפרשת תרומה שכתוב בהם מקשה לומדים שדין מקשה מעכב, כיון ששנה הכתוב דין זה, הרי זה מעכב. ומהפסוק בפרשת בהעלותך "וזה מעשה המנורה מקשה זהב" דורשים את הדרשה המובאת לעיל: באה זהב, באה מקשה. אינה באה זהב אינה באה מקשה].

וממשיכה הגמרא: "מקשה" שנאמר **בסיפא** של הפסוק בפרשת בהעלותך "עד ירכה עד פרחתה מקשה היא" **למאי אתא?**

למעוטי חצוצרות שבהם אין מקשה מעכב, שאם עשאן מן הגרוטאות כשרים. **דתניא:** חצוצרות היו באים מן העשת חתיכה אחת ומן הכסף⁽⁷⁾. **עשאם** לחצוצרות מן הגרוטאות כשרים.

אבל משאר מיני מתכות פסולים!

מקשה הגמרא: הלא בפסוק בפרשת חצוצרות כתוב "עשה לך שתי חצוצרות כסף

דרשה זו תיתכן רק אם אכן יכולה המנורה לבוא משאר מתכות, ומזה מוכיחה הגמרא שהדרשה "תיעשה" מרבה שאר מיני מתכות, ומקשה-מקשה נדרש לעכב, שאם נדרוש להיפך אין במה להעמיד את דרשת הברייתא.

ודנה הגמרא: אם ממעטים שמנורה שאינה מזהב שאין בה את כל פרטי דיני המנורה.

ואימא נמי, שמא נדרוש גם כן, אם **באה זהב** הרי היא **באה עם קנים**, אבל כאשר **אינה באה** מן זהב אלא משאר מתכות, **אינה באה קנים**, אין צורך שיהיו בה קנים!?

ומסבירה הגמרא: **ההוא**, מנורה ללא קנים, אינה נקראת מנורה אלא **"פמוט" מיקרי**, ולכן אפילו כשעושים את המנורה משאר מתכות צריכים שיהיו בה קנים!

ומהפסוק שנאמר בפרשת בהעלותך, "וזה מעשה המנורה מקשה זהב" דורשים: **באה** המנורה **מזהב באה מקשה!** צריכים שתהיה עשויה מקשה. אבל כשאינה באה זהב אלא משאר מתכות **אינה באה מקשה!**

6. משמע **מרש"י** שאם רוצה לעשות בשאר

מינים גביעים כפתורים ופרחים רשאי. אבל **ברמב"ם** משמע שאסור לעשות גביעים כפתורים ופרחים בשאר מינים, והטעם ביאר המל"מ [שם] שהרי אילו נאמר סתם ועשית מנורה, פשיטא שאין רשאי לעשות מדעת עצמו דברים שלא נאמרו, ואם כן לגבי שאר מיני מתכות ה"ז כמו שלא אמרה תורה כלל לעשות

כן.

7. חמשה מיני חצוצרות הן. א] חצוצרות של משה. ב] חצוצרות של תענית. ג] חצוצרות של "יום שמחתכם מועדיכם וראשי חדשיכם" ותקעתם בחצוצרות על עלותיכם ועל זבחי שלמיכם" [פרשת בהעלתך]. ד] חצוצרות של כהנים בזמן הקרבת תמיד. ה] חצוצרות של כלי

מקשה תעשה אותם".

ומאי שנא שאם עשאם משאר מיני מתכות פסולים, משום שנאמר בפסוק **כסף, והויה** "תעשה אותם והיו לך", **מן הגרוטאות נמי** כתוב בהם **מקשה והויה**. וכשם שפוסלים שאר מיני מתכות, הוא הדין גרוטאות יפסלו.

מתרצת הגמרא: **מיטט רחמנא** וכתב **גבי מנורה** "מקשה היא" ללמדנו היא, המקשה של מנורה בלבד מעכב ולא המקשה של **הצוצרות!**

כח-ב תנו רבנן: כל הכלים שעשה משה כשרים לו, וכשרים גם לדורות. אבל **הצוצרות** שעשה משה, **כשרות לו בלבד ופסולות הן לדורות!**

והוינן בה: **הצוצרות מאי טעמא** פסולות לדורות?

אילימא משום **דאמר קרא** בפרשת חצוצרות "עשה לך שתי חצוצרות" ומזה נדרוש: **לך ולא לדורות!**

אלא מעתה הפסוק שנאמר בפרשת עקב "ועשית לך ארון עץ", האם **הכי נמי** שנדרוש **דלך ולא לדורות** והלא הארון הזה היה יוצא

עמהם למלחמה לדורות [לפרש"י, דברים י-א]?! **אלא** המילה "לך" נדרשת **אי למאן** דאמר שדורש בפרק ראשון של יומא [את האמור בפרשת קרבן המלואים "ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר"] **לך משלך**, שצריכים שקרבן המלואים יהיה משל אהרן.

אי למאן דאמר השני במסכת יומא שדרש את הפסוק, שהקדוש ברוך הוא אומר, **כביכול** אם הצבור היה יוצא ידי חובתו בשל יחיד, **בשלך אני רוצה יותר משלהם**. שכביכול הקדוש ברוך הוא היה רוצה יותר שקרבן המלואים יבא משל אהרן, אבל למעשה יבוא הקרבן משל ציבור.

וכשם שדורשים את הפסוק הנאמר בפרשת המלואים לפי שני הפירושים, **האי "לך"** הנאמר בפרשת החצוצרות **נמי מיבעי ליה** לאותן דרשות. ומנין לך לפסול את החצוצרות שעשה משה לדורות?

מתרצת הגמרא: **שאני התם** בפרשת החצוצרות, **דאמר קרא** לך-לך תרי זימני: "עשה לך שתי חצוצרות", "והיו לך למקרא העדה" וממה שנאמר "לך" תרי זימני דורשים שהחצוצרות של משה פסולות לדורות.

מועדות וראשי חדשים. [ולדבריו נראה שמש"כ תוס' שחצוצרות הכהנים היו מכסף אין זה דין הסוגיא, אלא הוא הלכה אחרת. אבל המל"מ מפרש בדעת תוס' שהסוגיא עוסקת בחצוצרות הכהנים, וזה לשיטתו שהכל אחד].

לגבי חצוצרות תענית כתב הקר"א שמסתבר שדינם כחצוצרות המועדות שהרי באותה פרשה נאמרו. [ובדברי הרמב"ם לא נתבאר דין זה]. חצוצרות הלויים לכו"ע כשרים גם משאר מינים.

שיר של הלויים. סוגיתנו עוסקת בחצוצרות של משה כך מבואר בתוס'. והרמב"ם כתב את דין הסוגיא על חצוצרות הקרבנות סוג ג' הנ"ל. [עייין פ"ג ה"ה מכלי המקדש]. במל"מ שם מפרש שחצוצרות הכהנים שכתבו התוס' הם הם החצוצרות שדיבר בהם הרמב"ם. לפי זה סוג ג' וד' הם היינו הך. ברם בקר"א נוקט ששני סוגים הם, שהרי הכהנים תוקעים בחצוצרות בכל יום, ואילו הרמב"ם כתב דין סוגיתנו רק לגבי